

Forskningsombudet – et lavterskeltilbud for forskere med etikkspørsmål/utfordringer

Tom Øresland

Prof. Emeritus

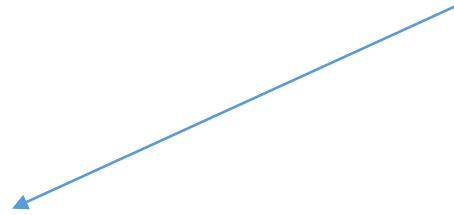
Forskningsombud for Med Fakultet, Oslo universitetssykehus og Akershus universitetssykehus

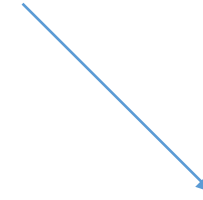
Hva skulle jeg ha gjort?

Hvorfor gjorde jeg det ikke?

Research -integrity - ethics

The quality of being honest
and having strong moral principles

Moral principles that govern a person's behaviour
or the conducting of an activity

Moral: concerned with the principles of right and wrong behaviour

ENRIO

www.enrio.eu

European network of research integrity organisations

Promote the culture of research integrity

Continuous dialogue - different national practices

European Network of Research Integrity Offices

- Founded in 2007 as informal network
- 31 member organisations within 23 European countries (2020)
- ENRIO's website as a resource: „Country reports“, case studies, guidelines...
- **First *European Congress on Research Integrity Practice* (27-29 September 2021 Online)**

<http://www.enrio.eu/>

«Publish or perish»

**«the bad apple has its
origin in the bad barrel»**

What research institutions can do to foster research integrity

What matters most: the research culture and climate in the lab

Train the mentors to be the good role models

Pre registration of protocols

Assessment of researchers, publications and citations

Research integrity

Only individuals risk sanctions

Not: institutions
funding organizations
politicians/policy makers
publishers

Some of the current problems in research integrity

quantity instead of quality

gift authorship

plagiarism

predatory journals

fake reviews

Open science

Open access journals

data -sharing, protection, ownership

preprint publishing

GDPR

Forskningsombud

Oppdragsgivere:

OUS, Akershus Universitetssykehus og Det medisinske fakultet

Ombudet er fristilt oppdragsgivernes instruksjonsmyndighet
i alle saker som berører avtalen

MANDAT FOR FORSKNINGSOMBUD FOR INSTITUTT FOR KLINISK MEDISIN, UNIVERSITETET I OSLO, OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF OG AKERSHUS UNIVERSITETSSYKEHUS HF

1. Formål

Hovedoppgaven til et forskningsombud er å gi veiledning og råd til en ansatt i forskningsetiske spørsmål. Forskningsombudet skal fungere som et lavterskeltilbud for forskere som har behov for en uforpliktende og uformell samtale i spørsmål om forskningsetikk og redelighet.

Forskningsombudet skal også, innen rammene av mandatet og stillingsbrøk, kunne fungere som en ressursperson for institusjonene i forebygging av uredelighet i forskning.

2. Virkeområde

Forskningsombudet er et tilbud til ansatte ved Universitetet i Oslo, Institutt for klinisk medisin, Akershus universitetssykehus og Oslo universitetssykehus, samt andre forskere og studenter uten ansettelsesforhold som utfører forskning ved institusjonene.

Videre i mandatet:

Uavhengig

Ikke ha noen lederrolle i institusjonene

Ingen formell beslutningsmyndighet

Selv vurdere sin habilitet

Supplement til institusjonenes øvrige kvalitetssystem i forskning.

Videre i mandatet:

Uavhengig

Ikke ha noen lederrolle i institusjonene

Ingen formell beslutningsmyndighet

Selv vurdere sin habilitet

Supplement til institusjonenes øvrige kvalitetssystem i forskning.

Avstå fra å gå inn i saker som er til behandling i institusjonenes linjeledelse eller redelighetsutvalg

Partene i en sak skal få anledning til å uttale seg (kontradiksjonsprinsipp)

Forskningsombudet avgjør selv hvilke saker ombudet skal følge opp.

Ombudet kan av eget tiltak anmode institusjonsledelsen om at en sak bringes inn for redelighetsutvalget.

Forskningsombudet skal i utøvelsen av sine oppgaver forholde seg til institusjonenes øvrige stabs- og støtteapparat, herunder:

Videreformidle saker til Ph.d.-koordinatører ved Det medisinske fakultet i saker som i all hovedsak berører veileder-stipendiat-rollen.

Samarbeide med institusjonenes forskningsstøtteheter i saker som berører ekstern finansiering og avklaringer på REK- og personvernområdet.

Videreformidle saker til linjeledelsen iht rutiner for personalsaker og varsling, i saker som i all hovedsak relaterer seg til personkonflikter.

Taushetsplikt

Saker dokumenteres i egen lukket mappe

Ombuds' office:

Support and relief for ombudspersons

Four pillars of the role

Office of the Ombudsperson

Confidential

Informal

Impartial

Independent

Etablerte forskningsombud ved:

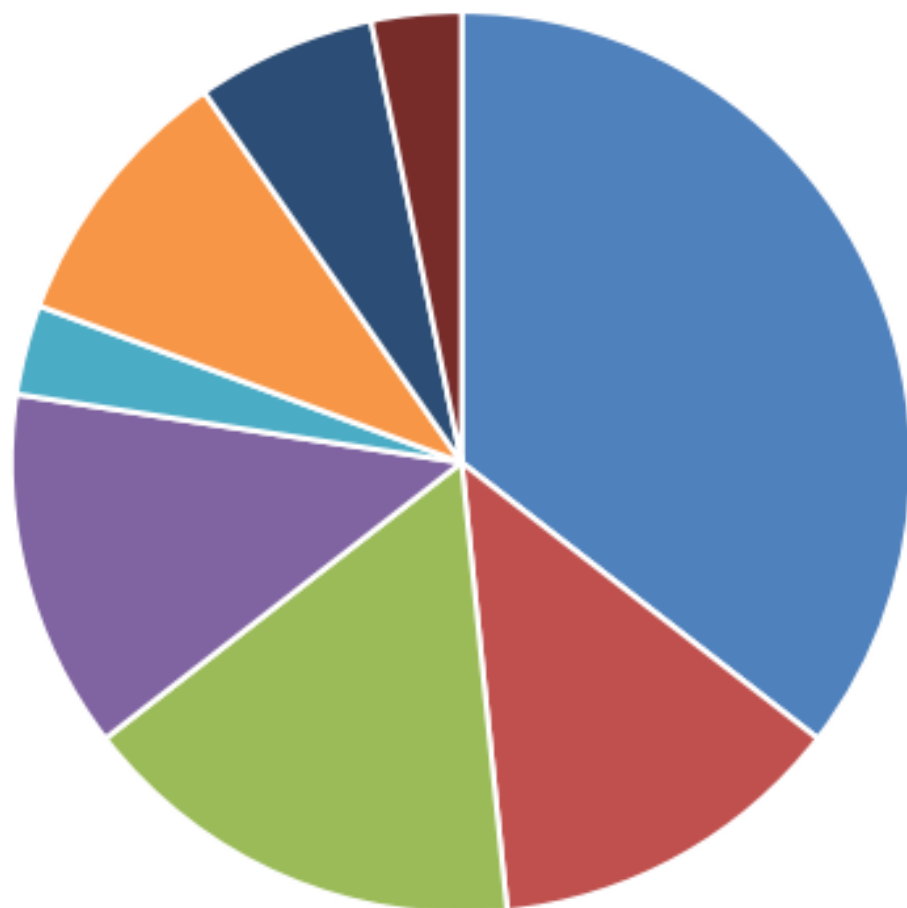
UIO (2)

Oslo MET

Universitetet i Stavanger

Europa, (Tyskland 700 ombud)

Type saker

■ Medforfatterskap

■ Overtakelse av prosjekter

■ Fabrikkering

■ Eksternt finansierte prosjekter

■ Plagiat

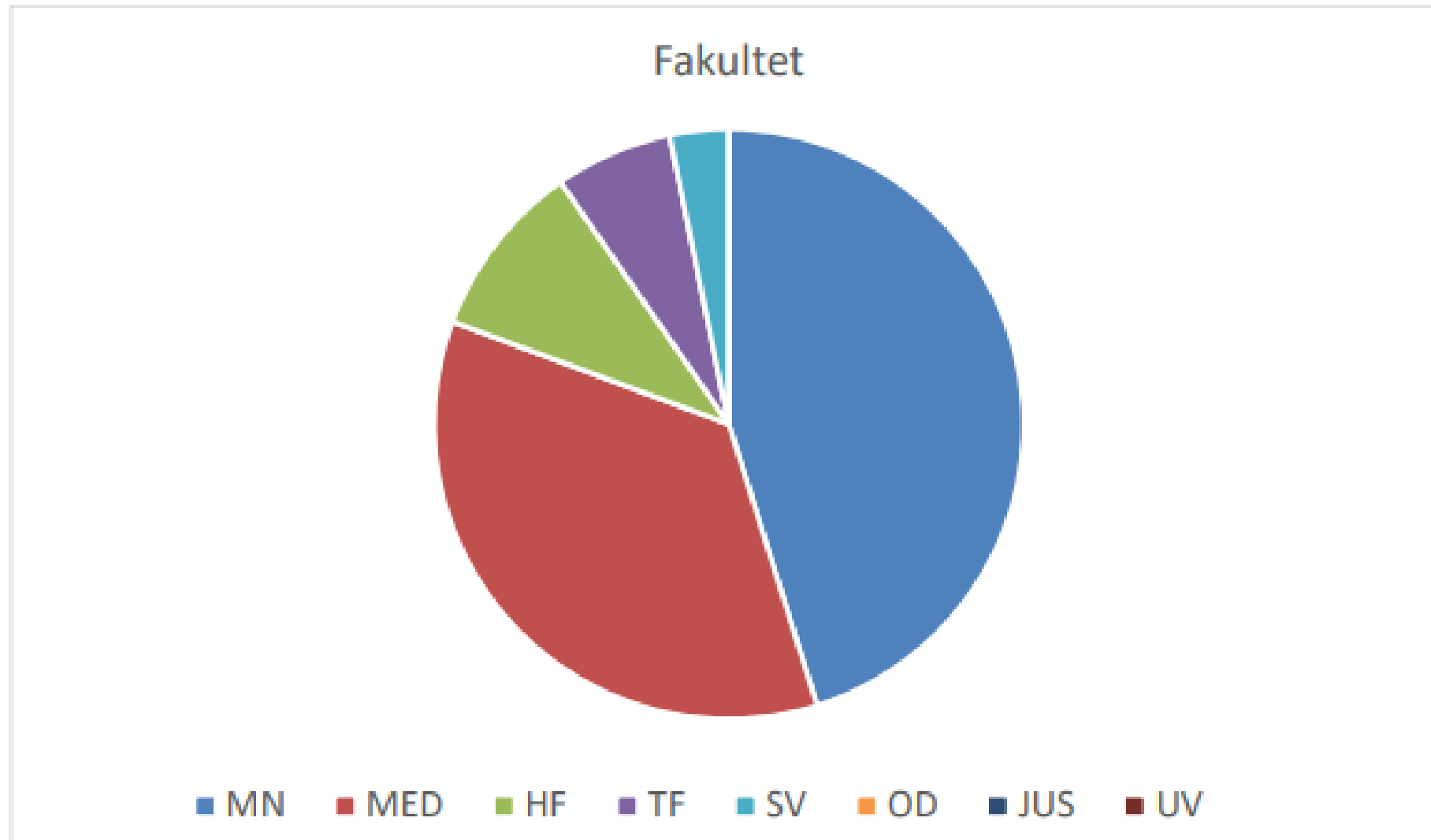
■ Bedømmelser

■ Datahåndtering

■ Bruk av innsamlet materiale

Fordeling på fakultet

De fleste henvendelsene har kommet fra MN (14) og MED (11). Ingen henvendelser fra OD, UV eller JUS, mens det var noen få henvendelser fra henholdsvis HF (3), TF (2) og SV (1).

Forskningsombudet

ombud

valget

Forskningsombudet er et tilbud til ansatte ved Universitetet i Oslo, Institutt for klinisk medisin, Akershus universitetssykehus og Oslo universitetssykehus, samt andre forskere og studenter uten ansettelsesforhold som utfører forskning ved nevnte institusjonene.

Hva kan vi hjelpe deg med?

Forskningsombudet

Forskningsombudet er et tilbud til ansatte ved Universitetet i Oslo, Institutt for klinisk medisin, Akershus universitetssykehus og Oslo universitetssykehus, samt andre forskere og studenter uten ansettelsesforhold som utfører forskning ved nevnte institusjonene.

Hva kan vi hjelpe deg med?

- Råd og veiledning i forskningsetiske spørsmål.
- Bistå med å løse konkrete saker så tidlig som mulig og på lavest mulig nivå i institusjonen, herunder fungere som konfliktløser/megler innenfor forskningsombudets mandat.
- Bistå som ressursperson som ledd i institusjonenes forebyggende tiltak, herunder kurs og opplæring.

Kontakt

Professor emeritus [Tom Øresland](#)

- E-post: forskningsombudet@medisin.uio.no
- Tel 413 27 475

Love, retningslinjer og normer

Love

- [Lov om organisering av forskningsetisk arbeid - forskningsetikkloven. \(lovdata.no\)](#)
- [Lov om medisinsk og helsefaglig forskning - helseforskningsloven. \(lovdata.no\)](#)
- [Lov om behandling av personopplysninger - personopplysningsloven. \(lovdata.no\)](#)

Retningslinjer

- [Universitetets retningslinjer for god vitenskapelig praksis](#)
- [Anbefalinger om kriterier for akademisk forfatterskap. Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals by ICMJE \(2018\) \(Vancouver-reglene\). Universitetet i Oslo legger disse anbefalingene til grunn for vitenskapelig forfatterskap.](#)
- [European Association of Science Editors. Guidelines for Authors and Translations of Scientific Articles to be Published in English \(rev 2019\). I appendiks også Ethics Checklist for Authors.](#)
- [Retningslinjer fra de nasjonale forskningsetiske komiteer](#)
- [European Network of Research Integrity Offices \(ENRIO\). Recommendations for the Investigation of Research Misconduct \(2019\).](#)

Normer

- [Policy fra Forskningsrådet om tilgjengeliggjøring, deling og håndtering av data \(forskningsradet.no\)](#)
- [Europakommisjonen. The European Code of Conduct for Research Integrity.](#)
- [All European Academics \(ALLEA\). Code of Conduct for Research Integrity \(2017\). Norsk oversettelse 2019: Europeiske retningslinjer for forskningsintegritet.](#)
- [International Council for Science. Standards for ethics and responsibility. <https://council.science/publications/standards-for-ethics-and-responsibility-in-science-an-empirical-study>.](#)
- [World Conferences on Research Integrity. The Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations \(2013\).](#)
- [World Conferences of Research Integrity. Singapore Statement on Research Integrity \(2010\).](#)
- [San Francisco Declaration on Research Assessment \(DORA\) \(2012\).](#)

UiOs 10 bud for god forskningsskikk

Vedtatt av universitetsstyret 21. juni 2007

1. Du skal innrette deg etter både rettigheter og plikter i loven om akademisk frihet.
2. Du skal være deg bevisst at ærlighet er en absolutt betingelse for vitenskapelig arbeid.
3. Du skal handle i overensstemmelse med det etiske regelverk som gjelder på ditt forskningsområde.
4. Du skal gi anerkjennelse til kolleger og kunnskapskilder som har betydning for din egen forskning.
5. Du skal, så sant det er mulig, delta i et kollegialt fellesskap som kommuniserer og analyserer forskningens metoder og resultater.
6. Du skal kunne gjøre rede for hvordan du forvalter midler som er stilt til din disposisjon.
7. Du skal sørge for at dine vitenskapelige resultater er solide nok til å støtte konklusjonene dine, og for at rådata/kildeinformasjon for publikasjonene er tilgjengelige.
8. Du skal følge reglene for vitenskapelig publisering innen ditt fagfelt.
9. Du skal la forskningsformidlingen være nøktern; konsekvenstenkningen bør omfatte både mulig nytte og mulige etiske dilemmaer.
10. Du skal vedlikeholde og videreutvikle din vitenskapelige kompetanse.

2. Who Is an Author?

The ICMJE recommends that authorship be based on the following 4 criteria:

- Substantial contributions to the conception or design of the work; or the acquisition, analysis, or interpretation of data for the work; AND
- Drafting the work or revising it critically for important intellectual content; AND
- Final approval of the version to be published; AND
- Agreement to be accountable for all aspects of the work in ensuring that questions related to the accuracy or integrity of any part of the work are appropriately investigated and resolved.

In addition to being accountable for the parts of the work he or she has done, an author should be able to identify which co-authors are responsible for specific other parts of the work. In addition, authors should have confidence in the integrity of the contributions of their co-authors.

Hva skulle jeg ha gjort?

Hvorfor gjorde jeg det ikke?

The junior idealistic researcher vs. the corrupt senior lab leader

Egne erfaringer fra første halvår

8 saker

(manglende markedsføring?)

Assymetriske maktforhold

Gamle (person)konflikter

Vitenskapsombudet ved UiO

www.uio.no/om/organisasjon/vitenskapsombud

Vitenskapsombudet er en uavhengig og upartisk instans for alle vitenskapelige ansatte på Universitetet i Oslo, for spørsmål og konflikter om god vitenskapelig praksis, forskningsintegritet og forskningsetikk.

Hva kan vi hjelpe deg med?

- Gi deg innsikt i forskningsetikk, normer og regelverk
- Gi veiledning og råd i fortrolighet om spørsmål om vitenskapelig integritet
- Bidra til å løse saker tidlig og på et lavest mulig nivå

Kontakt

- E-post: vitenskapsombudet@uio.no
- Tel. 22857034